

Československá premiéra sovětské operety

Ostravské divadlo prožívá nyní své slavné dny — čtyřicáté výročí svého trvání. Za čtyřicet let působení zářilo ostravské divadlo hluboko myšleni svých návštěvníků a často vložilo do jejich vědomí jiskřickou pravdy, která pak se rozhořela v silný a stálý plamen. Platí to zejména o činohře a operě, tam ostravské divadlo plnilo svou výchovnou úlohu nejlépe. V operetě se výchovně posílání divadla mohlo bohatěji rozvinout až po osvobození s tvorbou nových operet. Ostravské operetní scéně slouží v té věci ke cti, že v době od roku 1945 uvedla jedenáct sovětských operet. Tou jedenáctou je Kabalevského opereta »Když zpívá máj«, jejíž československá premiéra byla v minulém týdnu uvedena v rámci cyklu slavnostních her k výročí divadla. O uvedení se zasloužil šéf operetního souboru, zasloužilý umělec Jan Pacl.

Stále nemáme dost nových operet, skladatelé vážné hudby se většinou dívají na operety s pohrdáním, nebo nemají vůbec ani sklon k operetnímu žánru, jiní si nařikají na nedostatek libret. Tím pozoruhodnější je příklad dvou předních sovětských skladatelů — Šostakoviče a Kabalevského — kteří vyzkoušeli své tvůrčí možnosti i v operetě. Šostakovičovu operetu »Moskva, Čeremušky« ještě neznáme, Kabalevského studentská opereta »Když zpívá máj« právě ostravským provedením nastoupila úspěšnou cestu po Československu.

Kabalevského opereta ze studentského života se značně liší od běžného typu operet. — Blíží se více lyricko-komické operě prokomponováním libreta i celým vážným pohledem a ponorem do života. Lčí milostné, morální i pracovní problémy mladých sovětských architektů a jako špinavou skvrnu na socialistické společnosti pranýřuje příživnické zjevy sovětské společnosti. Pro všechno světlé a nadšené napsal Kabalevskij v operetě mnoho dobré a melodické muziky, navazující na tradici romansů, ruských lidových písní, ruských klasických hudebních mistrů a ruského valčíku. Někdy je Kabalevského hudba na operetu příliš závažná, ale na jevišti se řeší také závažné otázky. Společenské parazity, jako Lolitu, Magdalenu a Ptičkina, charakterizuje Kabalevskij hlavně západní džezovou hudbou. Tím dostává do protikladu dva mravní světy.

Provedení operety v režii zasloužilého umělce Jana Pacla je uvážené. Provedení operety bylo mnohými výkony, obsazení úloh však

šťastněji. Citlivě vyřešil scénickou výpravu Jan Obsil, jeho scéna je jednoduchá a básnickky citěná. — Vkusné kostýmy Věry Kanczucké vhodně doplňují Obsilovu výpravu. Operetu diriguje Vladimír Brázda, úspěšně vyrovnává zvukově orchestr s jevištěm, premiéra ještě někdy trpěla rytmickou rozkolísaností.

V popředí hereckých výkonů stojí Magdalena Zdeňky Poláčkové. Zdeňka Poláčková podává tuto úlohu suverénně. To byla Magdalena, která ovládala i oživovala scénu, bohatě zpracovaný tvůrčí výkon, na nějž divák dlouho vzpomíná. Mnoho pozornosti vzbudila Táňa Marie Strnadové, lyrická, s rozespívaným májem v srdci, hledající a nalézající lásku, po-

zoruhodná i ušlechtilým pěveckým výkonem. To její partner Jurka v podání Miroslava Baráka přespříliš akcentuje tragiku marné lásky, a složitá postava jejího druhého partnera Borise Karlu Šipovi už vůbec nesvědčí.

Studentka Sima Vlasty Tolarové vítězí rozkošnou bezprostředností a svěžestí. Překvapující postavou v operetě je chameleonský Ptičkin. Autor škrtá Ptičkinu ze sovětské společnosti a nechává prostě Ptičkina symbolicky zmizet s povrchu zemského. — V Ostravě zmizení Ptičkinovo dopadlo sice trochu těžkopádně, ale Ptičkin sám v podání Pavla Nebedy je znamenitý. Ještě Broněvoj Zdeňka Růžičky, akademik Kuprijanov Kostí Holubáře, Gurij Fr. Bydžovského a zdravě citěná postava Ignáta v podání Karla Lupínka přispívají podstatně k úspěchu operety. Jiřina Hrušková hraje vypočítavou Lolitu s vtípem, avšak jednostranně. Nerozřešena zůstala totiž hlavní režijní otázka Kabalevského operety: jak operetu provést, aby kladný svět působil životněji a opravdověji než záporný svět Lolit, Magdalena a Ptičkinu.

V každém případě uvedení operety »Když zpívá máj« je cenným dramaturgickým přínosem. **FRANTIŠEK CIMMER**

Mama Šostakovič, 19. XI. 1957